

Onderwerp Evaluatie en vervolg Anders Mobiel (elektrische riksja's)
ter informatie
Steller Koen Olde Monnikhof

De leden van de raad van de gemeente Groningen
te
GRONINGEN

Telefoon 06-29638661 Bijlage(n) 1 Ons kenmerk 20560-2023
Datum 07-02-2023 Uw brief van Uw kenmerk

Geachte heer, mevrouw,

Met deze brief informeren wij u over het gebruik en de ervaringen van de pilot Anders Mobiel, het alternatief vervoer voor de binnenstad per elektrische riksja. Samen met de Werkgroep Toegankelijk Groningen (WTG) hebben we de pilot geëvalueerd en stellen we een passend vervolg voor.

Aanleiding

Op dit moment is de herinrichting van de Grote Markt in volle gang. Er is straks meer ruimte voor fietsers en voetgangers en voor ontmoeting en groen. Doordat de bussen uit het kernwinkelgebied zijn verdwenen is er ruimte ontstaan om meer verblijfskwaliteit aan de binnenstad toe te voegen. De Grote Markt, maar bijvoorbeeld ook de Oosterstraat krijgen straks een verblijfsvriendelijk karakter.

Tegelijkertijd heeft uw raad naar aanleiding van het vaststellen van de visie 'Bestemming Binnenstad' (2016) aangegeven dat er alternatief vervoer in de binnenstad moet komen voor mensen die een mobiliteitsbeperking ervaren. Tijdens een meningsvormende sessie gaf u aan zich goed te kunnen vinden in de opzet voor een flexibele pilot. Op 9 februari 2022 (kenmerk 56476-2022) bent u geïnformeerd over deze pilot met elektrische riksja's, die we in samenspraak met de WTG hebben vormgegeven en de titel 'Anders Mobiel' hebben gegeven. In die brief is ook aangegeven dat we u begin 2023 zouden informeren over het gebruik, de ervaringen en het vervolg.

Inmiddels is de pilotperiode voorbij. In de tussentijd zijn ook de nieuwe binnenstadsbushaltes aan het Gedempte Zuiderdiep, het Gedempte Kattendiep en de Sint Jansbrug in gebruik genomen. De binnenstad van Groningen is nog steeds goed bereikbaar met het openbaar vervoer. Veel bestemmingen in de binnenstad liggen op

Volgvel 1

dezelfde loopafstand als voorheen en de Stadsschouwburg is met de bus zelfs beter bereikbaar. De afstand tot de Grote Markt is daarentegen wel wat groter geworden.

Anders Mobiel heeft ervoor gezorgd dat mensen met een mobiliteitsbeperking het laatste stuk vanaf de bushalte naar de Grote Markt niet lopend hoeven af te leggen. Slechts een kleine groep mensen heeft gebruik gemaakt van de riksja. Deze mensen zijn erg tevreden over de riksja, maar tegelijkertijd zorgt de dienst voor een extra overstap. Een overstap die de toegankelijkheid van de Grote Markt en omgeving voor deze specifieke doelgroep moeilijk maakt.

Daarom stellen we voor om Anders Mobiel een passend vervolg te geven. Dit willen we doen door het fijnmazig wijkvervoer uit te breiden met de mogelijkheid om ook naar de Grote Markt te gaan rijden. Het fijnmazig wijkvervoer is een laagdrempelige manier van vervoer dat minder zelfredzame inwoners tegen een kleine vergoeding naar een bestemming binnen of in een aangrenzende wijk brengt, zoals bijvoorbeeld de VinkMobiel van Stichting Welmobiel of De Buurtvlinder in de zuidelijk gelegen wijken. Deze vorm van vervoer wordt veelal door vrijwilligers verzorgd. Verderop in deze brief leest u hoe wij invulling willen geven aan het fijnmazig wijkvervoer naar de Grote Markt.

Gebruik en ervaringen van Anders Mobiel

Sinds 17 juli 2022, het moment dat de bussen van de Grote Markt verdwenen, reden er op marktdagen (di, vrij en zat tussen 10.00-17.00 uur) elektrische riksja's door de binnenstad om mensen die een mobiliteitsbeperking ervaren van de bushalte naar de Grote Markt en omstreken te vervoeren. De pilot duurde tot en met eind 2022.

Er is veel bekendheid gegeven aan de pilot. Er is informatie gegeven via de gemeentelijke website en sociale media. Ook zijn er gericht flyers verspreid op plekken waar de doelgroep veel komt, onder andere met braille en grootletter.

Wij hebben Onderzoek, Informatie en Statistiek (OIS) opdracht gegeven om de pilot tussentijds te monitoren en na afloop te evalueren. Ritten zijn geadmineistreerd, de herkomst en bestemming is bijgehouden en via een enquête konden passagiers aangeven wat zij van vonden van de rit. Het onderzoek is te vinden in de bijlage. Hieronder nemen we u puntsgewijs mee in de belangrijkste bevindingen:

- Er zijn 165 ritten geadmineistreerd. Voornamelijk ouderen maakten gebruik van de dienst. De meeste ritten vonden plaats op dinsdag. De Grote Markt was zowel als opstaplocatie als bestemming populair. De meeste ritten vonden plaats tussen de Grote Markt en Westerhaven. Een logische verklaring hiervoor zou kunnen zijn dat de loopafstand tussen de bushalte Westerhaven en de Grote Markt groter is dan vanaf de halte Zuiderdiep en de halte Sint Jansbrug.
- De meeste ritten kwamen tot stand doordat mensen de riksja zagen rijden door de binnenstad. De fietsende stewards hebben de doelgroep actief aangesproken of zij een rit wilde maken. Ook waren er mensen die hebben gebeld. Weinig mensen hebben gebruik gemaakt van de dienst door vooraf een sms of WhatsApp-bericht te sturen.
- Alle reizigers waren tevreden over de dienst. Niemand antwoordde negatief op de vraag of de rit comfortabel was. In de meeste gevallen stond de riksja er al en hoefde men niet te wachten. Iets minder vaak moest minder dan vijf minuten

Volgvel 2

worden gewacht en een enkele keer moest men tussen vijf en tien minuten wachten.

De passagiers is gevraagd naar verbeterpunten voor de dienst. Daarnaast zijn er per telefoon of via de mail verbetersuggesties binnen gekomen. Zo bleek het telefoonnummer voor sommige passagiers moeilijk vindbaar, ondanks de communicatie hierover. Daarnaast is een aantal keren gevraagd of de dienst ook op andere dagen of op een ander tijdstip kon rijden.

Werkgroep Toegankelijk Groningen

Gedurende de pilot is er veelvuldig contact geweest met de WTG. In de eindfase van de pilot is er extra veel contact geweest over het gebruik, de ervaringen en het vervolg. Hun belangrijkste bevindingen en opmerkingen lichten we hieronder toe:

- *Iedere overstap is er één (teveel)*. Mensen met een mobiliteitsbeperking plannen hun reis voordat zij van huis vertrekken. Reizen zij met de bus of trein, dan kijken zij meestal vooraf hoe laat deze vertrekt en aankomt. Een rechtstreekse route naar de gewenste bestemming is gewenst. Het overstappen van het ene op het andere voertuig wordt als obstakel ervaren. Dit kan een mogelijke reden zijn voor het achterblijvend gebruik van de riksja's vanaf de bushaltes naar de binnenstad. Een ketenreis, waarin men van het ene vervoersmiddel overstapt op het andere, is voor de meeste mensen een duurzame manier van reizen. Voor mensen met een mobiliteitsbeperking is dit echter niet ideaal.
- *Riksja is een extra vervoersmiddel*. Uit de afgenomen enquêtes blijkt dat een rit met de riksja comfortabel wordt gevonden. De riksja biedt echter niet het comfort dat een bus heeft. Zeker met kouder of slechter weer kan een rit met de riksja minder comfortabel zijn. De WTG geeft aan dat de riksja vooral een extra vervoersmiddel is, terwijl een rechtstreekse verbinding van A naar B juist van belang is.
- *Doelgroep is lastig te bereiken en verandering van gewoontes kost tijd*. Er is veel energie gestoken in de promotie van de riksja's. Het blijft echter lastig om de gehele doelgroep te bereiken en om mensen te laten wennen aan een nieuw vervoersmiddel. Daarnaast moeten mensen wennen aan het feit dat de bussen niet meer over de Grote Markt rijden, maar halteren aan de Diepenring.

De conclusie over Anders Mobiel

Met het verbeteren van de bushaltes aan het Gedempte Zuiderdiep en het Gedempte Kattendiep en het toevoegen van de bushalte aan de Sint Jansbrug is de binnenstad van Groningen goed bereikbaar met het openbaar vervoer. Een deel van het kernwinkelgebied is daarentegen wat verder weg komen te liggen. Voor mensen met een mobiliteitsbeperking kan dit een probleem vormen.

Anders Mobiel bood hiervoor de oplossing. De laatste meters hoefden zij niet lopend af te leggen, maar per riksja. Het geringe gebruik heeft echter uitgewezen dat slechts een kleine doelgroep gebruikt maakt van deze mogelijkheid.

Wij willen een goed bereikbare en toegankelijke binnenstad voor iedereen. Iedereen moet de mogelijkheid hebben om op de Grote Markt te komen. Dit is het hart van Groningen. Hoe klein de doelgroep ook is, een alternatief voor deze doelgroep is belangrijk. Dit vraagt om een maatwerkoplossing.

Volgvel 3

Het alternatief

We stellen daarom een oplossing voor die zoveel mogelijk aansluit bij de specifieke behoeften van de doelgroep. Het uitgangspunt is dat we de doelgroep zoveel mogelijk een rechtstreekse route van A naar B willen bieden, zonder overstap. De oplossing is in samenspraak met de WTG tot stand gekomen.

We breiden het fijnmazig wijkvervoer uit met vervoer naar de Grote Markt. Zoals in het begin van deze brief is aangegeven, is fijnmazig wijkvervoer een laagdrempelige manier van vervoer voor minder zelfredzame inwoners. Het brengt ouderen, mensen met een mobiliteitsbeperking of inwoners in een sociaal isolement tegen een kleine vergoeding naar belangrijke bestemmingen binnen de wijk of naar een aangrenzende wijk. In Groningen wordt het fijnmazig wijkvervoer uitgevoerd door Stichting WelMobiel, Wijkbedrijf Selwerd, Stichting Vervoer voor Ouderen Haren en Stichting de Buurtvlinder.

Naam	Hoofdwijk	Rijdt ook in o.a.	Uitvoerder	Rijdt op	Telefoonnummer
VinkMobiel	Vinkhuizen	Paddepoel	Stichting WelMobiel	Ma t/m vrij (09.00-17.00)	085-7920377
HeerdMobiel	Beijum	Lewenborg De Hunze Ulgersmaborg	Stichting WelMobiel	Ma t/m vrij (09.00-17.00)	085-7920377
LoodsMobiel	Lewenborg	Ruischerbrug Ulgersmaborg Beijum	Stichting WelMobiel	Ma t/m vrij (09.00-17.00)	085-7920377
Floramobiel	Oosterpark		Stichting WelMobiel	Ma t/m vrij (09.00-17.00)	085-7920377
Hoogkerkmobiel	Hoogkerk		Stichting WelMobiel	Ma t/m vrij (09.00-17.00)	085-7920377
Buurttaxi Selwerd	Selwerd		Wijkbedrijf Selwerd	Ma t/m vrij (09.00-17.00)	06-19349573
		Paddepoel			
Stichting Vervoer voor Ouderen	Haren		Stichting Vervoer voor Ouderen	Ma t/m vrij (09.00-13.00)	06-23107753
Buurtvlinder	Rivierenbuurt		Stichting de Buurtvlinder	Di, woe, vrij (09.00-17.00)	06-24496515

In overleg met de vrijwilligers van het fijnmazig wijkvervoer, is afgesproken dat zij ook naar de Grote Markt gaan rijden indien hun passagiers dat vragen. Dit mag via wegen in de binnenstad die op dit moment ook al voor auto's beschikbaar zijn.

Tegelijkertijd wordt er gewerkt aan een voorstel om aan de rand van het kernwinkelgebied taxistandplaatsen aan te duiden. Deze standplaatsen zullen dan ook geschikt zijn voor het fijnmazig wijkvervoer. Tot het moment dat er een definitieve oplossing gevonden is, is er in de omgeving van de Kreupelstraat en het Kwinkenplein voldoende ruimte om mensen met een mobiliteitsbeperking in- en uit te laten stappen.

Naast het fijnmazig wijkvervoer is ook de hubtaxi van Publiek Vervoer een optie voor de doelgroep om naar de Grote Markt te reizen. Met de hubtaxi reist men van deur tot deur (5x OV-tarief) of vanaf de dichtstbijzijnde hub naar een adres (in 2023 voor OV-tarief) of andersom. Een hub is een vervoersknooppunt in Groningen en Drenthe waar verschillende vormen van vervoer samen komen. In de gemeente Groningen zijn alle treinstations en alle P+R locaties momenteel aangeduid als hub.

Voordelen en aandachtspunten

Met het fijnmazig wijkvervoer naar de Grote Markt bieden we de doelgroep een rechtstreekse verbinding met het kernwinkelgebied, zonder extra overstap. Daarnaast is het fijnmazig wijkvervoer in de meeste wijken iedere werkdag beschikbaar tussen 09.00-17.00 uur. De hubtaxi rijdt zelfs zeven dagen per week tussen 06.00-01.00 uur. De riksja's reden alleen op dinsdag, vrijdag en zaterdag tussen 10.00-17.00 uur.

Het alternatief kent ook enkele aandachtspunten:

- Het voorgestelde alternatief kan leiden tot meer autoritten in de binnenstad. Gezien de kleine doelgroep verwachten we echter geen substantieel meer autoverkeer. Bovendien is het elektrisch, wat past binnen onze doelstelling om de binnenstad emissievrij te maken.
- Hoewel het fijnmazig wijkvervoer zich in eerste instantie richt op de minder zelfredzame inwoner, kan in de praktijk iedereen gebruik maken van de dienst. We hebben met de vrijwilligers van het fijnmazig wijkvervoer afgesproken dat we het aantal ritten naar de Grote Markt beperkt willen houden en dat dit alternatief alleen geldt voor mensen met een mobiliteitsbeperking.
- In veel Groningse wijken rijdt fijnmazig wijkvervoer, maar het is nog geen dekkend systeem. Voor deze wijken is de hubtaxi voor de doelgroep een alternatief. Tegelijkertijd werken we samen met de vrijwilligers aan de uitrol van fijnmazig wijkvervoer in andere wijken. Zo is Stichting Welmobiel de afgelopen jaren in meerdere wijken gaan rijden.

Communicatie

We werken aan een poster waarop de mogelijkheden om naar de Grote Markt te komen in één oogopslag duidelijk zijn. We verspreiden deze poster via de vrijwilligers van het fijnmazig wijkvervoer en we brengen ze onder de aandacht op plekken waar de doelgroep vaak komt. In onze reguliere overleggen met de vrijwilligers van het fijnmazig wijkvervoer en de Werkgroep Toegankelijk Groningen zullen we de voortgang van het alternatief bespreken.

Financiën

In de gemeentebegroting is een bedrag van €300.000 opgenomen voor fijnmazig wijkvervoer. Omdat het gekozen alternatief zich richt op de aansluiting met bestaande initiatieven, past het gekozen alternatief binnen de begroting van het fijnmazig wijkvervoer.

Vervolg

Tot en met eind februari rijdt er op marktdagen nog één riksja door de binnenstad. In de tussentijd werken we samen met de vrijwilligers van het fijnmazig wijkvervoer aan de communicatieposter. Op deze manier blijft de Grote Markt continu bereikbaar voor iedereen. Gezamenlijk met de WTG hebben wij met het uitbreiden van het fijnmazig wijkvervoer naar de Grote Markt in onze ogen een passende oplossing gevonden voor de bereikbaarheid van het kernwinkelgebied voor mensen die dat nodig hebben. Tevens vinden wij het positief dat wij de bereikbaarheid van de Grote Markt kunnen verbeteren door gebruik te maken van de bestaande vrijwilligersinitiatieven.

Wij vertrouwen erop u hiermee voldoende te hebben geïnformeerd.

Met vriendelijke groet,
burgemeester en wethouders van Groningen,

burgemeester,
Koen Schuiling

secretaris,
Christien Bronda

Deze brief is elektronisch aangemaakt en daarom niet ondertekend.